

Niko Kuret

SLOVENSKI PASIJON

Kuretov Slovenski pasijon je bil v 5. zvezku Ljudskih iger iz leta 1934 ilustriran z grafičnimi kristološkimi in marijanskimi simboli.*
Neimenovani avtor se je zgledoval po knjižici, ki so jo leta 1930 izdali ob uprizoritvi pasijonske igre v Oberammergau.**

SLOVENSKI PASIJON

Prolog, predigra, štirinajst slik
in zaključni izbor

Po rokopisu škofjeloške pasijonske procesije iz leta gospodovega 1721

*Besedilo o. Romualda
predelal in za današnji oder priredil*

Niko Kuret

*Glasbeni del uredil
msgr. Stanko Premrl*

FVnستا VIsV InCepIt ReDeMptorIS nostrI ProCessIO

SLOVENSKI PASIJON

Nastopajo:

Vélikí angel in dva angela

Adam in Eva

pogubljena Duša in otroci prvih staršev

Lucifer in Smrt

naš Gospod JEZUS KRISTUS

MARIJA, mati Gospodova

Janez, Peter, Judas in ostali apostoli

Veronika

Marija Magdalena, Marija Kleofa in Marija Salome

Pilatus in njegov strežaj

Herodež

Kajfas in šest svetovavcev

Farizej in trije Judje

trije rablji

Longinus in trije vojaki

ljudstvo

1934

Izdala in založila

Založba ljudskih iger

v Kranju

PRIČETEK PASIJONA

*Luči ugasnejo. Oglasi se slavnostna fanfara, **glasbeni vložek 1**. Zavesa se napol odstre za*

PROLOG

(Govori ga véliki angel s kelihom v rokah.)

Véliki angel:

Le sèm, le sèm, o človek moj,
poglej, kaj storil greh je tvoj:
iz grenkega pije JEZUS keliha
zavoljo tebe, grešnika.
Krvavi pot od njega gré,
za tebe toči milo solzé.
O človek, dokler si še zdrav,
Spoznaj dobroto božjo prav!

*Spet tema, zavesa se zagrne. – **Glasbeni vložek 2**.*

PREDIGRA

*Véliki angel, Adam, Lucifer, Smrt, pogubljen Duša, Adamovi otroci.
V ozadju na vrhu stopnic VELIKI ANGEL z mečem v rokah. Pred njim
na stopnicah ADAM in EVA.*

Véliki angel:

Iz paradiža, vesela domovanja,
poberita se, Bog vaju izganja!
Zakaj kača vaju z velikimi nadlogami obdala.
Tukaj je sama nedolžnost domá,
pa sta jo z grehom izgubila.
Zato vaju Bog od sebe pehá,
noč in dan bosta k Njemu vpila!

Od desne se priplazi LUCIFER in vzraste med ADAMOM in EVO.

Lucifer:

Ha, Adam in Eva, kako dolgo sta veselje uživála?
Kako brž sta nedolžnost zafrackála!
Bogu bi enaka rada bilá
zato sta v moje roké prišlá!
Z dobroto sem vama zlo obudil,
kot kača veliko srečo obljubil...
s tem pa je nesreča nad vaju stopila
in vaju za moja sužnja storila!

Eva:

Ah, le prepozno sem spoznala,
da bom z jabolkom sámo sebe zapeljala!
Kako prevzetno sem hotela bóginja biti,
Bogú enako se storiti!...
S tem pa sem sámo sebe v nadloge speljala,
človeškemu rodu z grehom zavdala...

Adam:

O da sem samemu sebi z jabolkom škodo stóril,
nikar pa s strupom človeški rod zamóril –
srce bi se mi tólikanj ne topilo.
A ko vidim, da se je vsemu svetu tako zgodilo,
moram noč in dan žalovati in jokati,
Ker sem v jarmu hudičevem, kjer moram milo stokati.
Ah, usmiljeni Bog, pridi mi na pomoč,
da nam bo spet zasijal Tvoja luč!...

Lucifer:

Ah, ti revni in nesrečni Adám,
v kakšno nesrečo si se pripravil sam!
V srečen stan te je Bog postavil,
Ti si ga pa s pregreho zapravil!
Bogú enak si hotel biti,
spoznanje vseh reči dobiti.
S tem postal si suženj hudiča –
to ti očitno o grehu priča.

Z njim si svojo nedolžnost izgúbil,
vsemu svetu sužnost pridóbil.
Zemlja ti bo trnje in koprive ródila,
Eva s teboj bo nesrečo čutila!

*Od desne pridejo ADAMOVI OTROCI, vodi jih POGUBLJENA DUŠA,
ena izmed njih.*

Vélikí angel:

Grešna duša, zato poslušaj!
Svojega Boga nikar ne izkušaj!
Tudi tebi bi se lahko takó zgodílo,
ker veliko je tvojih grehov število.
Nebeško kraljestvo bi izgubíla,
peklenski ogenj zaslužila!

*VELIKI ANGEL izgine. Otroci so se zatekli k ADAMU in EVI. Med
obema pa je obstala POGUBLJENA DUŠA.*

Duša:

Ah, Adam, ti ljubeznivi oče, kaj si stóril,
da si nas uboge otroke z grižljajem umóril!
Svojo nedolžnost si izgúbil,
nam pa večno sužnost zadóbil,
da bomo noč in dan vpili,
ker bi si radi nebesa dobíli...

Z desne se je prikazala in na vrhu stopnic je obstala s koso v roki SMRT.

Smrt:

Jaz sem grenka smrt imenovana,
z visokih nebes na ta svet poslana.
Papeže, škofo, korarje in kardinale,
cesarje, kneze, vojvode, grofe in mogočne kralje,
vse, karkoli živi na sveti,
imam pod svojo oblast vzeti.
Ah, grešniki, poskúsite oči odpreti
pa premislite: kar živi, mora nekoč umreti!
Ker ste božjo zapoved prelómíli,

ste pod mojo oblast stopili.
 Smrtnih bridkosti vam bom nalila,
 z ostro koso vas pokosila.
 Slepa sem, vendar vse umorím,
 s svojo koso veliko škodo storím.
 Bodi star ali mlad, kar pred mene pride,
 bogat, ubožen, kmet, služabnik - nobeden ne uide.
 Kralj, cesar, papež ali vojščaki,
 prosti, mogočni in vrli junaki,
 vsa moč vsega sveta, kar živí,
 vsem, vsem moja ostra kosa pretí.
 Vse po vrsti si zapišem,
 izgovorov ali prošnja ne iščem.
 Jaz sem brez kože sama kóst,
 zato ne maram za nobeno visokóst.
 Ah, grešniki, poskúsite oči odpreti
 pa premislite: kar živi, mora nekoč umreti!

SMRT stopi bliže in zamahne. POGUBLJENA DUŠA se zgrudi zadeta na tla. LUCIFER plane nanjo. Blazen krik.

Duša:

Prekleta ura in čas,
 ko sem rojena bila,
 prekleta pot, prekleti čas,
 ko me je mati nosila!

Lucifer:

Bolje bi biló, da bi se bil
 rodil na svetu kamen,
 ne pa človek, ki pride živ
 notri v peklenške jame...

SMRT je izginila v ozadju. DUŠA se vzravna, vrhu stopnic nad njo LUCIFER.

Duša:

O zdaj kolnem pač vsak greh,
 ki sem ga storila.
 Bil mi je v šalo le in smeh
 pa sem mu privolila...
 Prepozno - zdaj šele oči
 so meni se odprle,
 ko v sebi nimam več moči...
 Nebesa so se zaprle!
 Oj me! O večnost – večne dni
 moram tedaj trpeti!
 Vsaka minuta se mi zdi
 veliko let goreti!
 O, takó ne bom nikoli več
 videla Bogá!
 To je srcu največji meč
 mimo vsehà gorjá...
 Da mogla bi kedaj umreti,
 bi rada še trpela.
 A pred menoj beži še Smrt
 in večno bom živela....
 Oh, grešnik moj, spremisli prav,
 da k meni sèm ne prideš!
 Spokôri se, dokler si zdrav,
 ker Smrti ne uideš!

LUCIFER DUŠO odvede. ADAM in EVA z OTROCI, ki so se pred Smrtjo v grozi zgrudili na kolena in si zagrnili obraz, se zdaj vzravnaajo. Proseče dvigneta ADAM in EVA roke k ozadju, ki se razmakne. Znamenje KRIŽA zasije na platnu.

Nato luč ugasne. Konec predigre. – Glasbeni vložek 3.

PRVA SLIKA**PRIHOD V JERUZALEM**

Kristus, apostoli, ljudstvo.

Zadnji akord slavnostne koračnice že zajamejo klici LJUDSTVA izza zavese: HOZANA!

ZAVESA SE ODGRNE. Posamezniki prihajajo s palmovimi vejami, vzklikajo, pogrinjajo oblačila. Prihajajo tudi APOSTOLI. Oglašajo se med splošnim vzklikanjem tudi posamezniki.

Eden:

Hozana na visokosti!

Množica:

Hozana!

Drugi:

Blagoslovljen bodi Davidov sin!

Množica:

Blagoslovljen!

Tretji:

Njegovo ime bodi hvaljeno ž njim!

Množica:

Hvaljeno!

Četrti:

Češčen bodi brez kraja,
ki v imenu Gospoda prihaja!

Množica:

Češčen!

Janez:

Le sèm, le sèm, svete duše,
pomagajte krasiti danášnji dan!

Peter:

Z veseljem ga po mestu peljíte,
ki je Kralj vaš sam!

Med vzkliki, ki rastejo kakor vihar iz vseh ulic, se je prikazal na vrhu stopnic KRISTUS. Vzklikanje splahne.

Kristus:

Potrésajte oljko, saj bom skoro šel od vas.
Častite me, saj me boste le kratek čas...

Vzkliki se spet oglase.

Prišel bo tisti véliki zadnji dan,
ki ga bo svet spoznal in bo visoko držan!

KRISTUS počasi odhaja. Množica za njim.

Eden:

Čast mi skup pojémo!

Množica:

Čast!

Drugi:

Hvalo ti dajemo!

Množica:

Hvalo!

Tretji:

Hozana na visokosti!

Množica:

Hozana!

Četrtri:

Grehe nam odpusti!

Množica:

Odpusti!

Peti:

Mi te častímo! Te za kralja izvolímo!

Množica:

Za kralja!

Šesti:

Vodi nas, vladaj nam!

Množica:

Vladaj nam!

Sedmi:

Srca ti podložna storimo!

Množica:

Tvoji smo!

*Sprevod odhaja, klici so zmeraj šibkejši. Tema. Zavesa se zastre. –
Glasbeni vložek 4.*

DRUGA SLIKA

ZADNJA VEČERJA

Kristus, apostoli.

Na vrhu stopnic miza, APOSTOLI okrog nje. Na sredi KRISTUS kakor na sliki Leonarda da Vincija...

Kristus:

Prišla je moja ura in čas,
da se moram ločiti od vas.
Ker sem vas vselej močno ljubil,
bi vam rad večno življenje zadóbil.
Hôtel bi še pri vas ostati,
pa se moram od vas podati.
Ljubezen v srcu pa mi ne dá,
da bi zapustil vas sredi svetá.
Bival bom zato pri vas
v podobi kruha slednji čas.

Vstane, vzame kruh, ga blagoslovi in razlomi.

Vzemíte tedaj, to je moje živo teló,
ki za ves svet bo trpelo strašnó.

Vzame kelih, ga blagoslovi in da naokrog.

Vzemíte ta kelih, v njem je moja prava kri,
védite, da vaš učenik za vas rad smrt trpí...

Sede.

Če boste s čistim srcem jedli ino pili,
se boste na večne čase veselíli.
Če pa ju boste v naglavnem grehu prejeli,
boste vekomaj v peklu goreli.

Ah, žalost in bridkóst moje dušice
k tebi, nebeški Oče, žalostno kliče!
Vsi moji udje so s težavami obdani,
zakaj zapeljanca vidim med vami...
Mojim sovražnikom me bo izdal,
me Judom za trideset srebrníkov prodal...

V apostolih se je zganilo.

Peter:

Daj, Janez, vprašaj, kdo bi imél biti,
ki je o njem takó začel govoriti?
Vreden bi bil, da bi se zemlja odprla
in ga, nehvaležnika, požrla!

Janez:

Kdo je, povej, ki bi imel to storíti
in bi te hôtel tako umoríti?
Kako bi to storil tvoji dobroti,
ko si ga vzel pod svoje peroti?

Kristus:

Eden od vas, ki sedi pri mizi z máno,
bo stóril to pregreho neznano...
On je hudiča močno poslušal,
na vekomaj bo pekèl okušal.

Peter:

Sem mar jaz tisti, ki si o njem pričel govoríti,
da bi imel to veliko pregreho storíti?

Judas:

Da bi jaz tebe, svojega učenika, izdal
in Judom za trideset srebrnikov prodal?

Kristus:

Ti sam si, ki si le-to govóril.
Ti boš mene izdal in umóril.
Boljše usode deležen bi bil,
da se nisi nikdar rodil.

Mrak zajame vse oder. JUDAS vstane in se splazi od mize. Za njim se pojavi s strahotno kretnjo LUCIFER, ki ga spremlja, dokler oba ne izgineta.

Tema, zastor se zagrne. – Glasbeni vložek 5.

TRETJA SLIKA

JUDAS IN JUDJE

Judas, trije Judje, Lucifer kot senca.

Polmrak. JUDAS se prikaže z desne, LUCIFER pa se pokaže za njim kot velikanska pošastna senca.

Judas:

Dolgo sem premišljeval, komú bi ga prodal.
Padlo mi je v srcé, da ga bom Judom dal.
Mar naj ž njimi barantam?
Kar za trideset srebrnikov jim ga dam...

Z leve so se priplazili trije JUDJE.

Povem vam: več kot tisoč življenj je vreden.
Jaz pa sem tudi denarja potreben...

Sklenejo kupčijo in udarijo.

Kup ste tedaj z menoj skleníli.
Obljubim vam, da ga boste v svoje roké dobíli.
Katerega bom poljubil in objel,
tistega bo lahko vsakdo prijel.
Zvežite ga in glejte, da vam ne uide,
da potlej krivda na mene ne pride!
Jaz sem vam ga zvestó čez dal
in vam ga za majhen dobiček prodal!

Vsi skupaj odidejo na levo. Za njimi senca LUCIFERJEVA. Tema in zavesa. – Glasbeni vložek 6.

ČETRТА SLIKA

OLJSKA GORA

Kristus, Véliki angel, Peter, dva druga apostola, prvi angel, drugi angel.

Prikaže se medlo razsvetljen oder. TRIJE APOSTOLI spe na levi na stopnicah. KRISTUS kleči na desni. Na levi in desni strani odra OBA ANGELA.

Kristus:

Ah, žalost in bridkost je vse moje ude zajéla:
groza greha se mi je razodela!
Moja dušica v veliki bridkósti trpí
in moje truplo krvav pot potí.
Ah, žalost in bridkost moje dušice
k Tebi, nebeški Oče, žalostno kliče!
Poglej, vsi moji udje so s težavami obdani,
da bi grešnike rešil, ki so zapeljáni...
Skozi svojo bridkóst in krvavi pót
Tebi jih priporočam, Gospod!
Ta kelih, ki si ga meni napíl,
potem ko je Adam nesrečno grešil,
hočem rad in voljnó izpiti,
vso svojo kri za grešnike preliti,
da bi se jim spet nebeška vrata odprle
in hudiču iz krempljev duše izdrle...

Na desni se prikaže VÉLIKI ANGEL s kelihom v rokah in se skloni h KRISTUSU.

Véliki angel:

Kaj žaluješ, Odrešenik svetá?
Saj veš, nebeška volja je ta.
Z nebes sem h Tebi poslán,
da boš pripravljen in močán.
Kelih, ki ga boš zdaj pil,

bo človeku večno veselje zadobil,
 hudiču ga iz krempljev vzal
 in ga nevarnosti otel.
 Trpi voljno tedaj, Gospod,
 za grešnike krvavi pot!

*KRISTUS kelih izpije in se zgrudi v molitvi na obraz.
 VÉLIKI ANGEL izgine.*

Prvi angel:

Odrešenika premišluj,
 njegov krvavi pot spoštuj!
 Kri ude mu je vse oblila,
 da tvoje grehe bi izmila.
 Klečé Odrešenik želi,
 da grešnikom pomoč dobi.
 Opusti, grešnik, posvetne želje,
 Odrešeniku bridko storé!

Drugi angel:

Da sem s krvjó in mėsom obdan
 kot si ti, grešnik, ki si zapelján,
 od velike žalosti bi točil solzé,
 da je Gospod toliko trpel za mé...

OBA ANGELA nato stopita h GOSPODU in se sklonita k Njemu.

Oba angela:

Morala sva k Tebi priti,
 ti srce potolažíti.
 Grenki kelih srčno pij,
 da odrešiš vse ljudi!

Luč polagoma odmre. Zavesa. – Glasbeni vložek 7.

PETA SLIKA

JUDOV OBUP

Judas, LUCIFER.

JUDAS pride od desne. Na levi ga čaka vrhu stopnic zmagoslavno, a negibno LUCIFER.

Judas:

Prekleta ura ino dan,
 ko sem bil tako razuzdán,
 da sem svojega učenika Judom izdal
 in s tem se z dušo in telesom hudiču prodal...
 O grešniki, nauk od mene vzemíte
 in od grešnega življenja odstopíte!
 Jaz pa bom moral v peklù goréti,
 ker nisem hotel z Jezusom živeti...

JUDAS se obupan požene na levo. LUCIFER mu vrže vrv nasproti. V hipu tema, zavesa se zagrne. – Glasbeni vložek 8.

ŠESTA SLIKA

PRI KAJFI

Kajfas, šest svetovavcev.

KAJFAS stoji vrhu stopnic, na vsako stran mu stoje po TRIJE SVETOVAVCI.

Kajfas:

Prav kakor sem vam že govóril,
 pravim še: naj čim preje smrt bi stóril!
 Da ne bo mogel našega ljudstva zapeljeváti,
 ga hočemo še drugim sodnikom v róke dati.

Tam bodo nastopile priče
in rekle, da se sinú božjega kliče.
Sam nam le-to potrdí,
zato porečemo, da Boga sramoti.
Spoznate pač vsi s svojo častjó,
da je s hudičem obseden močnó.
Nemara že sklepate samí,
da druge poti za nas več ni:
k Pilatu ga bomo peljali,
da bomo zopet mirno spali! ...
Pilatus nam mora ugoditi,
ga na smrt obsodíti in umoriti.
Po pravici bo samo takó,
da se na križ obesi njegovo teló!

Živahno pritrjevaje vsi odidejo. Tema in zastor. – Glasbeni vložek 9.

SEDMA SLIKA PRI PILATU

Pilatus, Kristus, trije svetovavci, vojak.

PILATUS stoji pred prestolom na vrhu stopnic na desni. KRISTUS z VOJAKOM na desni pred njim. Na levi na stopnicah TRIJE SVETOVAVCI.

Pilatus:

Tega človeka ste mi pripeljali.
Meni v roké bi ga radi dali?
Izprašujem ga, kako dela in živí,
pa po mojem smrti zaslužil ni.
Vprašujem ga ono ino to,
pa mi odgovarja lepo.
Kaj je mogel hudega storiti,
da ga naj ukažem umoríti?

Zvedel sem, kod je hôdil in kje je bil,
 in je bil do konca potrpežljiv.
 K Herodu ga peljite, ta bo želján
 videti in izprašati ga, ker je njegov deželán.
 Naj Herodež potlej dela, kar se mu zdi.
 Če je vreden smrti, naj ga umorí.
 Jaz ne najdem na njem takšne krivice,
 čeprav ljudstvo smrt nad njega kliče.
 Če želite mrtvega, to storíte:
 živega v zemljó zakopljíte!

PILATUS se obrne in odide. SVETOVAVCI z VOJAKOM odtirajo KRISTUSA. Tema in zastor. – Glasbeni vložek 10.

OSMA SLIKA PRI HERODU

Herodež, Kristus, dva vojaka.

KRISTUS stoji sredi odra pred stopnicami, na vsako stran odra VOJAK. HERODEŽ se pokaže skozi sredino na vrhu stopnic.

Herodež:

Dolgo že sem te hotel spoznati,
 pa se nisi pokazal pred mojimi vrati.
 Zdaj me boš vendar poslušal, spoznal,
 na moje vprašanje odgovor dal.
 Mogočen si mendà močnó,
 zvedel bi rad, ali je res tako.
 Vedi, da imam nad teboj vso oblast,
 judovskemu kralju izkaži zdaj čast!

Čaka, pa zaman.

No, dobro sem te spoznal.
 To bom ljudstvu na znanje dal.

Srdit stopi naprej do roba odra in zase sika:

Dal mu bom belo oblačilo,
ki bo iz njega norca storilo.
Pred menoj čudeža storiti noče
pa se hvali, da mu je vse mogoče!

Vojakoma z zapovedovalno kretnjo:

Proč z dvora izpred mojih oči!
Da ne bo mogel goljufáti ljudi,
Pilatu ga spet nazaj peljíte,
tam ga na novo zatožite!
Naj stori, kar kaže z norcem storíti,
pa čeprav ga da brez milosti umoríti!

Naglo se obrne in odide. VOJAKA odvedeta KRISTUSA. Tema in zavesa. – Glasbeni vložek 11.

DEVETA SLIKA

BIČANJE

Kristus, trije rablji, dva angela.

Ves oder je v temi, le ozadje je temno rdeče. Kakor sence so vrhu stopnic na tem ozadju postave zvezanega KRISTUSA in TREH RABLJEV. ANGELA pa stojita prav spredaj vsak na enem koncu odra. – Ves prizor spremlja harmonij.

Prvi rabelj:

Hola, bratje, ta trda žila
glejte, kako se mu bo hrbtà ovíla!
Nobeden od vaju ga tako ne zna.
Dajta, da bomo slišali, kakšen glas ima!

Drugi rabelj:

Le po njem, da se bo kri pocedila!
Njegova hudobija je tako zaslužila.

Tretji rabelj:

Mene pusti, poglej, kaj jaz znam!
Vso kožo mu bom raztrgal sam!
Nikomur ne bo mogel podoben biti:
to lepo službo mu hočem storiti.

Prvi angel:

Ah, ti raztrgana roža, kaj se je s tábo zgodilo?
Bičanje ti je veliko škodo storilo...
Ah, da noče strela z nebá priti,
neusmiljenemu bičanju konec storíti!
Vsi angeli, ki ti k službi stojé,
na povelje, o Jezus, to storé.
A tvoja nerazumljiva milost tega ni pustila
in je za grešnike rajši kri prelíla...

Drugi angel:

Pregrešni človek, kam svojo pamet obračaš,
da je od posvetnih željá ne odvráčaš?
Poglej, kaj Odrešenika veljá tvoja dušíca,
spomni se, kako se v bičanju vica!
To ti le malo ali nič ni mar,
po grešnih željah živiš vsekdar....

*KRISTUS se je bil zgrudil na kolena. Ostal je sam. Tema in zavesa. –
Glasbeni vložek 12.*

DESETA SLIKA

KRONANJE

Isti kot v prejšnji sliki.

Ozadje je zagrnjeno. Na vrhu stopnic sedi KRISTUS, okrog njega RABLJI. ANGELA kakor poprej vsak na svoji strani. – Tudi ves ta prizor spremlja harmonij.

Prvi rabelj:

Poglej, brate, našega kralja,
kako se mu bo trnjeva krona podala!

S sulico mu potisne krono na glavo.

Drugi rabelj:

On hoče naš kralj biti,
zato ga hočemo s krono častiti,
da bo vsak videl njegovo čast ino hvalo,
ki mu jo bo trnjeva krona dala.

Tretji rabelj:

On je višje zaničeval,
samega sebe poviševal,
našo vero tlačil,
drugo, neznanu, pa naprej vlačil!

Prvi angel:

Ah, žalost prevelika, ah, skrivnost prikrita,
joj, milost božja je s krvjo oblita!
Trnje ti, Jezus, ranja glavó,
malokdo hvalo Ti ve za tó...

Drugi angel:

O grešnik, tvojih grehov ostudnost kriči,
tvoj Odrešenik pa pohlevno trpi.
Sramotno je kronan in opljuván,
da bi v nebo kdaj prišel kristjan!

DRUGI RABELJ poišče trs in ga prinese, dá ga PRVEMU.

Prvi rabelj:

Aron moj, na kolena padi dôli
pa mu pest v zobe pomôli!
Zakaj prav se mu godi,
če ga kdo tako časti!

Drugi rabelj:

Še to mu daj, lažnivemu kralju,
boš videl, kako se mu bo podalo:
k trnjevi kroni žezlo sodi
ti mu pa stari svoj plašč posodi!

Sname TRETJEMU RABLJU plašč z ram in ga ogrne KRISTUSU.

Tretji rabelj:

Na kolenih, ljubeznivi bratje, zdaj klečím
pa mu norce in pest v zobé molím,
lažnivemu kralju zvezanih rok
on pa sedi kakor lipov bog!

Prvi rabelj:

Aj, ljubeznivi bratje, kaj bi se obiráli,
kakšen kralj je bil, naj bi vsi spoznali!

Drugi rabelj:

Naše ljudi je zapeljevál
in novo vero oznanjevál
k spodobni časti ino hvali
smo mu žezlo v roke in krono na glavo dali!

Tretji rabelj:

On se je hvalil, da je božji sin
njegova hvala bo minila z njim!

TRIJE RABLJI odidejo.

Prvi angel:

O častito obličje, ki si angelov veselje,
 obudi grešnikov srcé in želje!
 Ah, grešnik, spomni se tega zaničevánja
 in rabljev neusmiljenih šentovánja!

Drugi angel:

Ah, milost božja, kaj tvoja ljubezen stori:
 duše rešuješ za ceno krvi!
 S trnjem daš se krónati in zaničeváti,
 z gnusobo svoje sveto obličje opljuváti.
 Bodi tedaj ti, Jezus, vsa čast in hvala
 vi vsi grešniki pa častite nebeškega Kralja,
 ki je skozi svojo martro in trpljenje
 vam vsem dobíl obilno zasluženje,
 ki si boste z njim nebesa pridobili
 in tam Boga na vekomaj častili!

Tema in zastor. – Glasbeni vložek 13.

ENAJSTA SLIKA

GLEJ ČLOVEK

Pilatus, Kristus, dva vojaka, strežaj, farizej, dva angela, ljudstvo.

PILATUS stoji na desni vrhu stopnic pred prestolom in je napol obrnjen v ozadje, kjer je videti obrise jeruzalemskega mesta in kjer se gnete nevidna pa hrumeča MNOŽICA. Ob PILATU na stopnicah stoji STREŽAJ. KRISTUS je na vrhu stopnic na sredi. Na vsako stran po en VOJAK. ANGELA sta prav na robu odra pri vsaki strani. MNOŽICA hrumi in vpije. Glas trobente jo umiri. A le za hip.

Pilatus:

Poglejte, ljudje, človeka tegà –
 mar ni še polna mera gorjá?

Divje vpitje:

Križaj ga!

Trobenta in kratka tišina.

Kako ste ga grozno odrli,
neusmiljeno njegov živôt odprli!
Naj bi se vam zdaj že smilil,
nikar da bi kdo še v smrt ga silil!

Vpitje se ponovi. Spet trobenta. Tišina.

Kralju zdaj več podoben ni.
Naj v miru ostane in živi!

Vpitje spet zavalovi. Slišijo se posamezni strastni vzkliki med splošnim hrumenjem.

Eden:

Na križ ga pribij!

Množica:

Na križ!

Drugi:

Da, križaj ga!

Množica:

Križaj ga!

Tretji:

Nikdar si ne ženi do srca!

Množica:

Na križ z njim!

Četrti:

On je prijatelj grešnih ljudi!

Množica:

Križaj ga!

Peti:

Grešiti z njimi ne zamudi!

Množica:

Na križ z njim!

Pilatus:

Vzemíte ga tedaj s seboj!
In križajte ga, čeprav nocój.
Jaz mu ne najdem nobene krivice,
pri vas pa nobene poštene pravice.

Iz množice se je odtrgal in planil je iz ozadja FARIZEJ, ki ga VOJAK s povešeno sulico ustavi.

FARIZEJEVE široke kretnje spremlja LJUDSTVO s silnim hrupom.

Farizej:

Da, naša zapoved hoče takó,
da ima umreti zató,
ker se je sinú božjega delal
in jih je tólikanj zapéljal!

Pritrjevanje kakor vihar med MNOŽICO.

Križaj ga in k smrti ga obsódi,
da nam ne bo še k večji škódi!

MNOŽICA besni: Križaj ga!

Če ga pa živega pustiš,
postave cesarjeve ne držiš!

FARIZEJ omahne nazaj v MNOŽICO. Krikov ni konca. – PILATA je pretreslo. Ne more se odločiti. Sam zase mrmra.

Pilatus:

Zaradi vas naj bi ga v smrt pognal,
da bi v gnadi cesarjevi ostal...

Premišlja in se obotavlja. Potem pa iztegne roko. STREŽAJ mu da paličico. Za hip še obstane. Potem pa jo zlomi in jo vrže KRISTUSU pred noge. Trobenta izzove grobno tišino.

Poslušajte sodbo čez človeka tega.
V svojih grešnih rokàh obdržite ga!

MNOŽICA v blaznem veselju zaraja. Hrumenje komaj ukroti trobenta. STREŽAJ izroči PILATU listino s spisano sodbo. PILATUS bere.

Ker je Jezus Nazareški zapeljevávec ljudi,
naj se nad njim sodba zgodi.
Ker našega cesarja zaničuje
in kot lažniv Mesija ljudi zapeljuje
ker vse so višji zadosti spoznali
ga boste rabljem dali
pa ga na sramotno mesto peljíte
in ga med dva razbojnika na križ pribijte.

Vihar navdušenja spet zavalovi med MNOŽICO. PILATUS namiguje strežaju. Ta mu prinese pladenj z vodo. PILATUS si umije roke. Trobenta spet zapove mir.

Jaz pa umijem si roké,
nedolžna kri naj ne pride nad mé.
Vi pa boste težek račun dajáli
in v peklenskem ognju do grla stali...

MNOŽICA zahrumi. FARIZEJ se spet pokaže in napol obrnjen h množici hripavo zavpije:

Farizej:

Naj čez nas in naše otroke se njegova kri znide,
da le on do sramotne smrti pride!

PILATUS mrk sede na prestol, med tem LJUDSTVO besni in FARIZEJ spet izgine. Potem dá PILATUS znamenje. STREŽAJ in eden izmed VOJAKOV med govorjenjem OBEH ANGELOV gresta po križ.

Prvi angel:

Le sèm, le sèm poglej, o človek moj,
in spomni, kam je spravlil Jezusa greh tvoj.
Od tal do gláve ga je vsegà raztrgal
tebe pa iz milosti vrgel.

Drugi angel:

O, čudo vseh čudes je to,
da je bil Jezus raztrgan zato,
da bi mi vsi ozdravljeni bili.
Močno ga k temu ljubezen sili.
Le ti, grešnik, tega ne spoznaš,
da bi poslušal njegov glas,
S Pilatužem ga spet prodaš
za greh in pa za kratek čas...

KRISTUSU so naložili križ na rame. Omahovaje stopa proti ozadju. Ko ga MNOŽICA zagleda, zažene divji vrišč. KRISTUS se ozre in pogleda PILATA, ki mrk ždi sam vase, pa gledavce. Potem stopa navzdol. Oder se stemni, zavesa se zagrne. – Glasbeni vložek 14.

DVANAJSTA SLIKA

KRIŽEV POT

Veronika, Kristus, Longinus, trije rablji, trije vojaki, Marija, Marija Magdalena, Marija Salome, Marija Kleofa, strežaji, svetovavci, ljudstvo.

VERONIKA, MARIJA in druge TRI MARIJE stoje na levi pod stopnicami. – Od desne se bliža sprevod, ki bo šel do skupine žena, nato bo zavil pod stopnicami nazaj proti desni, šel navzgor po stopnicah in nadaljeval pot vrhu stopnic vzdolž po odru proti levi. – Sprevod otvori Pilatov STREŽAJ,

ki nosi napis INRI, njemu slede VOJAKI z LONGINOM na čelu, nato RABLJI s KRISTUSOM, nato ostali sprevod. – Ves prizor spremlja harmonij.

Prvi rabelj:

Bratje, le junaško se držíte,
korajžno ga k sebi potegníte!

Drugi rabelj:

Plača naj, kar se je pregrešil,
da bo vedel, kdaj je človeka odréšil!

Tretji rabelj:

To je že zdavnaj zaslužil.
Dosti zla je med nami obúdil.

KRISTUS dospe do skupine žená. MARIJA žalostna omahne ostalim MARIJAM v naročje. VERONIKA pa mu ponudi prt. Nato ga razgrne, da se vidi odtis svetega obličja. Sprevod nadaljuje svojo pot.

Veronika:

O prečisto obličje, kako si razdejano,
z udarci, s krvjo, z nagnusobo vse obdano!
Angelci se te niso naglédali,
lepote Tvoje ne bi dopovédali...
Poglej, o grešnik, svojega Odrešenika,
spomni se, kje je tvoja pregreha velika!
Da bi ti nedolžnost spet dobíl,
je svojo rešnjo kri prelíl...

KRISTUS pade pod križem.

Prvi vojak:

Mi ga suvamo, vi ga tepíte
pa mu pesti v zobé molíte!

Drugi vojak:

Ker gosposke ni hotel spoštovati,
ga dajmo sramotno opljuvati!

Tretji vojak:

Na Kalvarijo brž ga vlecimo,
lažnivega kralja na križ pribijmo!

Longinus:

Na križu ga bomo umorili
in tako svoje višje razveselili!

Sprevod počasi izginja. MARIJA v žalosti gineva.

Marija:

O, žalost prevelika,
poglej, človek, svojega Odrešenika!
S kakšnimi težavami je obdan,
k smrti tako grozno peljan...
Težki križ s težavo vleče,
da ti milost kdaj obleče.
Judje ga z nogami teptajo,
farizeji ga za Boga ne spoznajo,
Pilatus ga je v smrt izročil
Adámov greh je to povzročil...
Ven je... Zdaj mora umreti.
Na križu mora dotrpeti...
Spomisli zdaj, o grešnik moj,
kaj je trpèl za vsak greh tvoj!
Žaluj z menoj čez njegovo smrt,
da ti bo paradiž odprt!

Luč polagoma umira. Zavesa. – Glasbeni vložek 15.

TRINAJSTA SLIKA POD KRIŽEM

Kristus na križu, Marija, druge tri Marije, Janez, Longinus, trije vojaki.

Prav v ozadju v sredi stoji križ, pod njim Gospodovi zvesti. Na desni spredaj pod stopnicami LONGINUS, na levi na tleh VOJAKI, ki kockajo.

Marija:

O, žalost moja prevelíka
zavoljo Jezusa, mojega sinka...
Ko vidim njegovo sveto glavo
tako ranjeno in krvavo,
trga bridkóst moje strto srcé,
oči mi zalivajo grenke solzé...
Njegovo raztrgano sveto teló
poprej je kakor sonce biló!
O, grešnik, le-to si k srcu pelji
in drži v svojih mislih vsélej:
podvizaj se, svoj greh pustiti,
z menoj v nebeško kraljestvo priti!

Longinus:

Zdaj se vidi, kaj ti pomaga govorjenje –
bilo je samo pusto zdenje!
Dejal si, da si sin živega Bogá,
da naj vérujejo v tebe samega!
Pravično k smrti so te obsodíli,
spodobno so te na križ pribíli!

KRISTUS nagne glavo in umre.

Nihče ne reci, da umrl ni,
naj konec sulica storí!

LONGINUS iztegne sulico, da bi Kristusa zabodel. V tem hipu tema in silen grom. Rdeča luč. LONGINUS izpusti sulico. Med bliski in grmenjem se zgrudi na kolena.

O, nesrečni človek, kako sem hudobno sodil,
da sem srcé božje s sulico prebodel:
iz njega večno življenje ljudem rosí!
Moji duši zavoljo greha hudič grozi...
Ah, ti usmiljeni Jezus, kaj je meni storíti,
da bom mogel usmiljenje zadobíti?
Spoznam, da si pravi, usmiljeni Bog
prosim Te, izbriši moj grešni dolg!
Vsi, vsi moramo tako storíti,
če nočemo za vekomaj v pogubo priti!

Tema. Zavesa. – **Glasbeni vložek 16.**

ŠTIRINAJSTA SLIKA ŽALOSTNA MATI

Marija, mrtvi Kristus v njenem naročju, Magdalena, Mariji, Janez, dva angela.

V ozadju križ s tenčico. Pod križem MARIJA z mrtvim ODREŠENIKOM. Okrog nje JANEZ in druge TRI MARIJE. ANGELA sta vsak na svoji strani odra.

Prvi angel:

Z Marijo žalostno trpím,
od žalosti komaj živim.
Smrt Gospodnjo premišljujem,
z Marijo od srcá žalujem.
Ali, grešnik, vidiš vse to
in ti ni v srcu nič hudó,
ko je záte Gospod umrl,
da ti je pekèl zaprl?

Z žalostjo je Marija obdana,
zato pa bo tvoja duša oprana.
Marija veliko žalost trpi,
da ti, grešnik, odpuščanje dobí!

Drugi angel:

O, Marija, žalostna mati,
kako malo grešniki marajo záte!
Objokana si pod križem stala,
nikogar nisi dočkála...
Bridkóst te žalostne Device,
telesa njenega in žalostne dušice!
Vsi njeni udje so s težavami obdani,
da grešnike odreši, ki so zapeljani.
Ona želi, da bi se jim odprlo nebó,
Da pogubljenju peklà utekó.

Janez:

O, moj mojster Jezu Kriste,
Resnične so besede tiste:
rajši hočem življenje pustíti,
kakor pa tebe nikar ljubíti!
K tebi moje srcé gorí,
vžgala ga je Tvoja Rešnja kri!
Kdor se v ljubezni Tvoji vname,
ljubezni mu nihčè ne vzame.
Naj bo v meni plamen svetál:
svoje srce bom v Tvoje dejál!

Marija:

O, grešnik, v srcé naj ti gré le-tó
In v mislih naj ti zmeraj bo:
zapusti stezo grešnih zmot,
z menoj v nebó se podáj na pot!

Tema. Zavesa. – Glasbeni vložek 17.

Harmonij zaigra nato prehod k zaključnemu zboru.

ZAKLJUČNI ZBOR

V ozadju križ s tenčico. Na vsako stran križa vrhu stopnic angela z dvignjenimi dlanmi. Zbor zapoje:

Poglejte, kristjani, če ni le-to
velika gnada božja,
da skozi martro Kristusovo
odrešen si od ognja!
Poklican bil z več drugimi
iz te ajdovske vere,
zaslužil si zveličanje
prave krščanske vere.

Ah, hvalo mi tebi damo,
na križ razpeti Bog,
ino Te zopet prosimo:
Bodi Ti naš Gospod!
Tvoja gnada ohrani nas,
nam daj svojo pomoč,
da ne pride čez nas
peklenska večna noč!

*Zavesa se je bila počasi zagrnila.
Velikonočni zvonovi preglase zadnji akord.*

KONEC PASIJONA

O. A. M. D. G.

*Pretipkala Tanja Jenko, A. D. 2013
O. A. M. D. G.*

GLASBENI VLOŽKI

1. Fanfara (»Staroslovenska postna«, priredil Stanko Premrl), igrajo trobila: dve trobenti in dve pozavni, - ali harmonij.
2. Staroslovenska adventna (»Srečen bil je človek v raju«), priredil Stanko Premrl, igra harmonij, poje zbor enoglasno.
3. Stanko Premrl, »Hosana«, fanfara (dvojna, krajša in daljša).
4. Tomc, »Povzdigovanje« iz »Slovenske maše«, zbor s harmonijem.
5. Levičnik, »Večerja zadnja je minila«, zbor s harmonijem.
6. Stara slovenska postna »Žalostni veliki teden«, priredil Stanko Premrl, godalni kvartet ali harmonij.
7. Levičnik, »Tam na vrtu Oljske gore«, zbor s harmonijem.
8. Stara slovenska postna »Oko jokaj, srce pokaj«, mešani zbor ali harmonij oz. godalni kvartet.
9. »O grešnik, tu se vstavi«, zbor s harmonijem.
10. Hribarjeva postna (2.) »Klic k pokori«, zbor s harmonijem.
11. »Daj mi Jezus, da žalujem«, zbor s harmonijem.
12. Vodopivec, »Pod oljkami« ali Hribarjeva postna št. 11, zbor s harmonijem.
13. Rihar, »Jezusove svete rane«, zbor s harmonijem. Trobenta (med 11. Sliko).
14. Kimovec, »Postna k Srcu Jezusovemu« za alt ali bariton, - ali Sattner, »Jezus trpeči« (Golgota št. 5) za godala (ali harmonij) in zbor.
15. Za godala Sattner, »Molim te, Jezus« (Golgota št. 6) ali zbor (s harmonijem) Hribar, »Kak zalivajo solzice«.
16. Vavken, »Sveti križ«, zbor s harmonijem.
17. Stanko Premrl, »Zaključni zbor k Slovenskemu pasijonu«, mešani zbor s trobili ali harmonijem.